

Mishima Yukio'nun Yaşamı ve Eserlerindeki Batı Etkisine Genel Bir Bakış¹

Ömer Kamil AKGÜN²

Öz: Bu çalışmanın amacı, Japon yazar Mishima Yukio'nun Batı edebiyatına olan yakınlığını ve bu yakınlığın yazarın eserlerine nasıl yansındığını genel hatlarıyla incelemektir. Mishima'nın edebi kişiliğini, küçük yaşlardan itibaren birçok kişi etkilemiştir. Bu kişilerden bazıları; babaannesi Hiraoka Natsuko, annesi Hiraoka Shizue, Gakushuuin Lisesi Japonca öğretmeni Shimizu Fumio ve Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan ilk Japon yazar olan Yasunari Kawabata'dır. Çalışmada ilk olarak, Mishima'nın gençliğinde etkisi altında kaldığı kişilere değinilerek onun edebi kimliği araştırılacaktır.

Mishima, geleneksel Japon edebiyatına olduğu kadar, klasik Avrupa edebiyatına da ilgilidir. Mishima'nın yazılarında Baudelaire, Huysmans, Wilde ve Nietzsche gibi isimler sık sık geçmektedir. Mishima'nın etkilendiği bir diğer Batılı, Fransız yazar Raymond Radiguet'dir. Radiguet'in Mishima için önemi, Mishima'nın onun hakkında yazdığı ve söylediği çok sayıda makaleler ve röportajlarla açıklanabilmektedir. Ayrıca Mishima, ilk romanı olan *Tözoku*'yu da Fransız yazarın Orgel Kontunun Balosu eserinden ilham alarak yazdığını söylemektedir. Çalışmamızın ikinci kısmında, Mishima Yukio üzerindeki Batı kültürü etkisi, Mishima'yı etkileyen Batılı yazarlar ve eserler üzerinden örneklendirilerek araştırılacaktır.

Çalışmamızda, literatür taraması yöntemi kullanılarak, elde edilen kaynaklar incelenmiştir. İlk olarak, Mishima'nın eserlerindeki Batı edebiyatı etkisi üzerine bir analiz gerçekleştirilecektir. Daha sonra, Mishima Yukio'nun ilk romanı olan *Tözoku* ile Fransız yazar Raymond Radiguet'in Orgel Kontunu Balosu romanı, karşılaştırmalı edebiyat yöntemi kullanılarak incelenecektir. Bu karşılaştırma, eserlerin benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koyarak her iki yazarın edebi tarzları ve temaları arasındaki ilişkiyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mishima Yukio, Japon Edebiyatı, Batı Edebiyatı, Raymond Radiguet

Abstract: This study aims to examine Japanese writer Mishima Yukio's close relationship to Western literature and how this closeness is reflected in his works. Many people influenced Mishima's literary personality from an early age. Some of these people are his grandmother Hiraoka Natsuko, his mother Hiraoka Shizue, Gakushuuin High School literature teacher Shimizu Fumio, and Yasunari Kawabata, the first Japanese writer to win the Nobel Prize in Literature. The study will first investigate Mishima's literary identity by mentioning the personalities he was influenced by in his youth.

Mishima was as interested in Classical European Literature as in traditional Japanese literature. Names such as Baudelaire, Huysmans, Wilde, and Nietzsche are frequently mentioned in Mishima's writings. Another Western writer influenced by Mishima was the French writer Raymond Radiguet. Radiguet's importance to Mishima can be explained by the many articles and interviews Mishima wrote and said about him. Mishima also noted that his first novel, *Tözoku*, was inspired by the French author's *The Ball of the Count of Orgel*. In the second part of our

¹ Bu çalışma III. Dil, Kültür ve Edebiyat Öğrenci Sempozyumu'nda bildiri olarak sunulmuştur

² Erciyes Üniversitesi, Japon Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, ORCID: 0000-0002-9403-197X, umaruakgn@gmail.com.

study, the influence of Western culture on Mishima Yukio will be explored by exemplifying the Western writers and works that influenced Mishima.

In this study, the literature review method will be used and the sources obtained will be analyzed. First, an analysis of Mishima's Western influence will be conducted. Then, Mishima Yukio's first novel *Tōzoku*, and French writer Raymond Radiguet's novel *The Ball of the Count of Orgel* will be analyzed using the comparative literature method. This comparison will help to understand the relationship between the literary styles and themes of both authors by revealing the similarities and differences of the works.

Key Words: *Mishima Yukio, Japanese Literature, Western Literature, Raymond Radiguet*

Giriş

Bir yazar, şair ve aynı zamanda aktör olan Mishima Yukio, eserleri ve yaşamı ile Japon edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Eserleri pek çok kez sinemaya uyarlanmış, Türkçe de dahil olmak üzere pek çok dile çevrilmiştir. Bu çalışmada Japon yazar Mishima Yukio'nun yaşamı ve eserleri üzerindeki Batı etkisi, ana hatlarıyla ele alınacaktır.

Bu çalışmada, öncelikle Mishima Yukio'nun yaşamı ve yazım kariyeri üzerinde etkili olan kişiler incelenecektir. Sonrasında, Mishima Yukio'nun Batı kültürüyle olan etkileşimi ve bu etkilenmenin derinliği yaşamından örnekler verilerek açıklanacaktır. Bu bağlamda, Oscar Wilde ve Raymond Radiguet gibi Batılı yazarlar, Mishima Yukio'yu etkilemiş isimler arasında yer almaktadır. Mishima Yukio'nun Batı edebiyatıyla olan etkileşimini incelemek, onun edebi kimliğini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Mishima ilk romanı olan *Tōzoku*'yu, Raymond Radiguet'in *Orgel Kontunun Balosu* romanından etkilenecek yazmıştır. Çalışmada bu iki roman karşılaştırmalı edebiyat yöntemi ile incelenecektir. Karşılaştırmalı edebiyat, bir ülke edebiyatının bir diğeriyle veya diğerleriyle karşılaştırılmasıdır. (Domingues, Saussy, & Villanueva, 2022, p. 39)

Eserlerin dil, tema ve üslup gibi çeşitli açılardan incelenmesini içerir. Eserlerin benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koyarak, edebiyatın evrensel ve yerel unsurlarını anlamamıza yardımcı olur.

Mishima Yukio (1925 – 1970)

Mishima Yukio'nun asıl adı Hiraoka Kimitake'dir. 14 Ocak 1925'te Tokyo'da doğmuştur. Çocukluğundan itibaren edebiyata ilgi duymuş, zamanının çoğunu okuyarak geçirmiştir. Ancak babasının isteği üzerine Gakushuuin Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra Tokyo Üniversitesi'nde hukuk alanında öğrenim görmüştür.

Eserlerinde savaş sonrasında hızla değişen Japon toplumunun yapısı ve kültürünü sıkça eleştiren Mishima, genellikle vatanseverlik, saflık ve ölüm temalarına odaklanmıştır. (Scott-Stokes, 1974, s. 153)

Savaş sonrası Japon edebiyatının önde gelen yazarlarından biri olarak kabul edilen Mishima Yukio, 1968'de Nobel Edebiyat Ödülüne aday gösterilse de ödül, yakın arkadaşı Kawabata Yasunari'ye verilmiştir. (Nathan, 2000, s. 227,228)

Popüler eserleri arasında otobiyografik özellikler taşıyan *Bir Maskenin İtirafı*, “yaşamla ve bu dünyayla ilgili hissettiğim ve düşündüğüm her şeyi yazdım,” dediği ve Japonya'nın uğradığı kültürel değişimi konu ettiği “Bereket Denizi Serisi” ve gerçek bir kundaklama olayından kurgulanan *Altın Köşk Tapınağı* vardır. Ayrıca daha birçok roman, öykü, makale, klasik Japon tiyatrosu ve sinema filmi kaleme almıştır.

1968'de genç öğrencilerden oluşan ve Japon İmparatoru'nu korumaya yemin etmiş Kalkan Cemiyeti³ isimli bir ordu kurmuştur. Mishima, 25 Kasım 1970'te, yoldaşlarıyla birlikte Tokyo'nun Japon Savunma Kuvvetleri Üssü'ne baskın düzenleyerek görevli komutanı rehin almış, üssün avlusunda, Japon İmparatoru'nun artık eski gücünü kaybettiğini, bunun yeniden kazandırılması gerektiğini, Japonya'yı ordusundan ve ruhundan mahrum bırakan savaş sonrası demokrasiye karşı onunla ayağa kalkmaları yönünde çağrıda bulunmuştur. Gereken desteği alamayınca da bir samuray intihar yöntemi olan seppuku⁴ yaparak, daha 45 yaşındayken hayatına son vermiştir. Bu olay daha sonra Japonya'da “Mishima Olayı” olarak anılmıştır. (Nathan, 2000, s. xiii)

Mishima Yukio'nun Edebi Kariyerini Etkileyen Figürler

Mishima Yukio'nun edebi kariyerini etkileyen birçok figür bulunmaktadır. Bu figürler, Mishima Yukio'nun edebi kariyerine belirgin izler bırakmış ve onun üslubunu etkilemişlerdir.

Hiraoka Natsuko ve Hiraoka Shizue

Mishima, küçük yaştan itibaren babaannesi Hiraoka Natsuko tarafından yetiştirildi. Babaannesi, hikâye anlatımına ve tiyatroya tutukluyla bağlıydı. Mishima'ya kabuki⁵ oyunlarından bahsediyor, kılıç dövüşleri ve seppuku içeren hikayeler anlatıyordu. Bu durum Mishima'nın vatansever kişiliğinin oluşmasını sağlamıştır. Bunun yanında, Mishima'nın annesi Hiraoka Shizue de edebiyata ilgiliydi. Mishima'nın genç yaşlarda Verlaine⁶ gibi şairleri tanınmasında ve Grimm Kardeşlerin⁷ Masallarına ilgi duymasında önemli bir faktördü. (Flanagan, 2014, s. 44-47)

³ Japonca: Tate no Kai (楯の會)

⁴ Samurayların, onurları zedelendiğinde yaptıkları intihar seremonisi.

⁵ Japon halk tiyatrosu.

⁶ Paul Marie Verlaine (1844 - 1896), Fransız şair.

⁷ Grimm Kardeşler: Jacob Grimm (1785-1863) ve Wilhelm Grimm (1786-1859), tanınmış Alman masal yazarlarıdır. Örn. Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler, Hansel ve Gretel, Kırmızı Başlıklı Kız.

Mishima, otobiyografik romanı *Bir Maskenin İtirafı*'nda, genç yaşlarda okuduğu eser ve yazarları şu şekilde anlatmaktadır:

Andersen'in sürüyle masalı arasında nasıl oluyor da güzel delikanlının hikayesi yüreğimi titretiyordu henüz anlayamıyordum. Sevgilisinin bir bağlılık işareti olarak gönderdiği gülü öptüğü sırada, bir haydut elindeki bıçakla delikanlının başını gövdesinden ayırıyordu. O sıralarda Oscar Wilde'ın birçok masalı içinde beni fazla etkileyenin yalnız ve sadece "Balıkçı ve Ruh'u"ndaki" genç balıkçıya ait ceset olmasının nedenini de henüz anlayamıyorum. Ceset, üzerine kenetlenmiş bir denizkızıyla kıyıya vuruyordu. Tabii öbür çocukça şeylerden de hoşlanıyordum. Andersen'in masallarından "Bülbül" gibi resimli pek çok kitabın büyük bir bölümü beni heyecanlandırıyordu... (Mishima, *Bir Maskenin İtirafı*, 2010, s. 26)

Mishima'nın bu sözlerinden yola çıkarak iki şeyi fark ediyoruz, bunlardan birincisi küçüklüğünden beri ölüm üzerine saplantılı düşünceleri olduğu; ikincisi ise genç yaşlardan itibaren Hans Christian Andersen ve Oscar Wilde'ın birçok eserini okumuş olduğudur.

Shimizu Fumio

Genç Mishima'nın edebiyata adım atmasında önemli rol oynayan isimlerden biri, Gakushuun Lisesi'ndeki Japonca öğretmeni Shimizu Fumio'dur. Shimizu, 1938'de yayımlanmaya başlayan *Edebiyat Kültürü*⁸ adlı edebiyat dergisinin kurucularından biriydi. Mishima, ilk hikayesi olan "Çiçek Açan Orman'ı"⁹ yazmaya da Shimizu'nun tavsiyesiyle başlamıştı. Daha sonra Shimizu Fumio, bu hikâyeyi *Edebiyat Kültürü* dergisine önerdi. Böylece Mishima, daha on altı yaşındayken ilk eseri yayımlanmış oldu. (Flanagan, 2014, s. 60,61)

Bu dönem aynı zamanda Mishima Yukio'nun doğuşuna da işaret eder. Eski Çin geleneğini takip eden Japon yazarlar genellikle mahlas kullanırlardı. Bu nedenle Shimizu, on altı yaşındaki Mishima'ya çıkışını bir mahlas ile yapmasını önerdi. Bir süre düşünüldükten sonra Mishima Yukio ismini seçildi. Böylece Hiraoka Kimitake, Mishima Yukio olarak edebiyata atılmış oldu. Mishima'nın babası Hiraoka Azusa, oğlunun edebi çalışmalarına tamamiyle karşıydı. Bu nedenle mahlasın benimsenmesi, Mishima'yı belirli endişelerden de kurtardı. (Inose & Satou, 2012, s. 91,92)

Kawabata Yasunari

Mishima'nın yazın kariyerinde önemli bir etkiye sahip bir diğer figür ise Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan ilk Japon yazar Kawabata Yasunari'dir. Savaş sonrası dönemde, *Edebiyat Kültürü* dergisine ilgi azaldığında, Mishima kendisini geliştirmek için yeni bir öğretmen

⁸ Japonca: Bungei Bunka (文藝文化), İlk sayı 1938

⁹ Japonca: Hanazakari no Mori (花ざかりの森), Yayın 1941

arayışına girdi. Mishima, el yazmalarını Kawabata'ya gönderdi. Bu hikayeleri beğenen Kawabata, yazıyı *Ningen*¹⁰ dergisine önerdi. Ancak yayınlanan "Sigara"¹¹ hikayesi pek ses getirmedi. Buna rağmen Mishima, edebi kariyerine sponsor olan Kawabata ile buluşmalarına hayatının sonuna kadar devam etti. (Scott-Stokes, 1974, s. 114-116)

Mishima, hayatı boyunca Kawabata'ya büyük bir hayranlık beslemiştir. Ancak iki yazar birbirinden oldukça farklı bir üsluba sahipti. Örneğin, Kawabata için güzellik kavramı Japonya'nın geçmişinde saklıydı. Mishima ise Japon kültürünün daha sert yönlerine yakındı. (Keene, 1984, s. 1182,1183)

Mishima ve Batı Eserleri

Mishima, ilham almak için ya da kendi fikirlerini test etmek için sık sık hem Japonya'nın hem de Batı'nın klasiklerine başvurmuştur. Geleneksel Japon dramalarından esinlenerek *Modern Noh Oyunları*¹² kaleme almıştır. Bunun yanında Antik Yunan tragediyalarından da etkilenmiştir. Örneğin, 1948'de Euripides'in *Medea* adlı oyununun bir yorumu olan "Aslan"¹³ adlı kısa bir öyküsü bulunmaktadır. (Keene, 2003, s. 55)

***Suzaku Hanesinin Çöküşü*¹⁴**

Mishima'nın Avrupa edebiyatından aldığı ilhamı kendi tarzıyla birleştirmede dikkate değer bir başarısı vardır. Örneğin Euripides'in *Herakles* oyunundan esinlenen *Suzaku Hanesinin Çöküşü* adlı oyunu için, Japon Edebiyatı duayenlerinden Donald Keene şu sözleri söylemektedir: "1945'teki Tokyo bombardımanları sırasında ve sonrasında aristokrat bir aileyi konu alan bu oyunun, Herakles'e dayandığını bilmeden izleyen birinin kökenini tahmin etmesi pek mümkün değildir." (Keene, 2003, s. 56-57)

Dalgaların Sesi

Mishima için güzellik kavramı genellikle Batı ile, özellikle de Klasik Yunan ile ilintilidir. Bunun en belirgin örneği, Antik Yunan söylencesi *Dafnis ile Hloi* eserinden esinlenerek kaleme aldığı *Dalgaların Sesi* romanıdır. (Keene, 1984, s. 1182,1183)

Mishima, *Dalgaların Sesi* romanını 1953 yılında, kendi deyimiyle "Baktığı her yerde Yunanistan'ı gördüğü" bir zamanda tasarladı. Antik Yunan Edebiyatından *Dafnis ve Hloi* söylencesinden esinlenerek bir roman yazmaya karar veren Mishima, Japon köy topluluğunun

¹⁰ Japonca: *Ningen* (人間), Tr. (İnsanlık), İlk sayı 1945

¹¹ Japonca: *Tabako* (煙草), Yayın 1946

¹² Japonca: *Kindai Nou Gakushuu* (近代能楽集), 1956

¹³ Japonca: *Shishi* (獅子), 1948

¹⁴ Japonca: *Suzaku Ke no Metsubo* (朱雀家の滅亡), 1967

ahlakı ve zihniyetini yansıtan bir yer aramaya başladı. Babasının Balıkçılık Bürosu'ndaki bağlantıları sayesinde tam da ihtiyacı olan, Izu kıyılarındaki Kami-shima isimli küçük bir ada buldu. Bu ada, *Dalgaların Sesi* romanındaki Uta-Jima 'ya model olacaktı. Romanını sonbaharda yazmaya başlayan Mishima, romanını 1954'ün Nisan ayında bitirdi. (Nathan, 2000, s. 120)

Dalgaların Sesi, yayınlandığı dönem olan 1954'te büyük yankı uyandırmıştır ve Japon yayınevi Shinchosha'nın 1954'teki ilk Shinchosha Edebiyat Ödülü'ne layık görülmüştür. Ayrıca birçok kez sinemaya uyarlanmıştır.

Mishima'nın Evi

Mishima'nın evi, onun Batı kültürüne olan ilgisinin bir başka yansıması olarak düşünülebilir. Tokyo'nun sakin bir banliyösünde bulunan üç katlı evi, Japon standartlarına göre oldukça büyük bir bahçeye sahipti ve bu bahçede çeşitli mozaiklerle çevrili dev bir Apollo heykeli bulunmaktaydı. Ev, Viktorya tarzında dekore edilmiş ve duvarlarında klasik temalı yağlıboya tablolar bulunmaktaydı. Mishima'nın yakın arkadaşı olan İngiliz gazeteci Henry Scott-Stokes, bu durum için “Batılı eğlence tarzına sahip başka bir Japon entelektüeli tanımıyorum,” yorumunda bulunmuştur. (Scott-Stokes, 1974, s. 7,150)

Oscar Wilde

Mishima'nın Batı edebiyatına ve kültürüne yönelik bilgisi, çağdaşlarının çok üzerindeydi. Yazılarında Baudelaire, Huysmans, Wilde ve Nietzsche gibi isimler sık sık geçerdi. Özellikle Mishima'nın yirmi beş yaşındayken yayımladığı “Oscar Wilde Üzerine¹⁵” makalesi, geniş okumalarının ve Batı edebiyatına olan aşinalığının bir göstergesidir. 1950 yılında, bu yazarların eserlerinin Japonca çevirileri yaygın değildi. Böyle bir dönemde bu isimlerin eserlerine erişmek ve onlardan alıntı yapmak, Mishima'nın edebi bilgisi ve yeteneğini gösteren, dikkate değer bir başarıydı. (Rankin, 2013, s. 40)

Mishima, Batılı yazara olan ilgisini “Oscar Wilde Üzerine” makalesinde şu sözlerle dile getirmektedir:

Uzun bir süre Oscar Wilde'a takıntılıydım. Gerçekte, muhtemelen beni her şeyden çok büyüleyen Lord Alfred Douglas ile yaşadığı sorunların hikayesiydi. Herhangi bir yazara ya da edebi esere şehvet üzerine kurulu olmayan bir bağlılığı reddediyorum. Bu şehvet kimi zaman sadece bir nesne arayışıdır; kimi zaman ortak bir ruhsal acı hissidir; kimi zaman da derin bir nefreti andırır. Dikkat çekici bir şekilde, Wilde benim için bunların hepsiydi. Okuduğum ilk eseri Salomé'ydü. O zamanlar

¹⁵ “On Oscar Wilde” 1950

henüz bir çocuktum ve bu eser, kendim için seçip satın aldığım ilk kitaptı. (Mishima, On Oscar Wilde, 1950, s. 49)

Mishima, 1960 yılında Salomé oyununu Tokyo'daki Bungakuza Tiyatrosunda yönetmiş ve bu gerçekleştiğinde "Son yirmi beş yıldaki hayalimi sonunda gerçekleştirdim" demiştir. Bu, Mishima'nın Wilde'a duyduğu hayranlığın ve onun eserlerine duyduğu ilginin somut bir başka örneğidir. (Rankin, 2013, s. 41)

Oscar Wilde'ın *Dorian Gray'in Portresi* romanında, ana karakterin ifade ettiği; "...İhtiyarladığımı gördüğüm zaman kendimi öldüreceğim." Sözünde görebileceğimiz yaşlanma korkusu, Wilde için olduğu kadar Mishima için de geçerliydi. Hatta yaşlılığı kronik bir hastalık olarak düşünmekteydi. Bundan dolayı Mishima'nın eserlerinde de erken yaşta gelen ölüm, sıkça karşımıza çıkan temalardan biridir. (Rankin, 2013, s. 45)

Raymond Radiguet

Mishima'nın etkilendiği bir diğer batılı yazar, daha yirmi yaşında hayata gözlerini yuman, Fransız yazar Raymond Radiguet idi. Radiguet'in Mishima için önemi, Mishima'nın onun hakkında yazdığı ve söylediği çok sayıda makaleler ve röportajlarla açıklanabilir. (Ho-Chi, 2011, s. 68)

Bunlara örnek olarak şu makaleleri sıralayabiliriz:¹⁶

- 1952 - Radiguet'in Hastalığı Üzerine¹⁷
- 1953 – Raymond Radiguet Üzerine¹⁸
- 1953 – Raymond Radiguet ve Bütün Eserleri¹⁹
- 1956 – Radiguet Büyüsü, Okumalarımın Geçmişi²⁰

Mishima'nın gençliğinde yanından ayırmadığı kitaplar arasında da Raymond Radiguet'in *Orgel Kontunun Balosu* romanı önemli bir yer tutmaktaydı. Mishima, yazarın üzerindeki bu önemini makalesinde şu şekilde anlatmaktadır:

Orgel Kontunun Balosu, Radiguet'yi Fransız edebiyatının büyük ustaları arasına koyan bir başyapıttır. Bu eserin sanatsal değeri sorgulanamaz olsa da o dönemde benim bu esere duyduğum değerlerin yarısı farklı sebeplerdendi. Genç Radiguet'in yirmi yaşında dünyaya veda ederken böyle bir

¹⁶ Mishima, Y. (2003). 三島由紀夫全集 (Cilt 27,28,29). Tokyo: Shinchōsha.

Mishima Yukio'nun eserleri, 三島由紀夫全集 “Mishima Yukio'nun Tüm Eserleri” başlığı ile “Shinchōsha” yayınevi tarafından basılmıştır. 16,17,18 ve 19 numaralı dipnotlarda belirtilen makaleler. Serinin 27,28 ve 29. Ciltlerinde mevcuttur.

¹⁷ Japonca: Radige byō (ラディゲ病), 1952

¹⁸ Japonca: Reimon Radige (レイモン・ラディゲ), 1953

¹⁹ Japonca: Radige zenshū ni tsuite (ラディゲ全集について), 1953

²⁰ Japonca: Radige ni tsukarete. Watashi no dokusho no henreki (ラディゲに憑かれて。私の読書の遍歴), 1956

şaheser bırakmasına büyülenmişim. Kendim de büyük ihtimalle savaşa gidecek ve eşit derecede genç bir şekilde ölecek olduğumdan onun imajını kendim ile bağdaştırmışım. Sonrasında ise onun edebi başarılarını ölmeden önce gerçekleştirmek üzere bir hedef olarak belledim. (Mishima, *The Way of the Samurai*, Yukio Mishima on Hagakure, 1997, s. 3,4)

Mishima gençliğinden itibaren *Orgel Kontunun Balosu* romanını sayısız kez okunmuş ve incelemiştir. Her okuyuşunda romanın bir başka gizli katmanını açığa çıkarıyordu. Bu durumu şöyle dile getirmiştir:

Kitabı okurken hoşuma giden kısımların altını çizdim. Büyüdükçe, hayran olduğum kısımların çocukça olduğunu fark ettim ve altını çizdiğim yerleri silip, gözüme mükemmel gözükten daha başka yeni yerlerin altını çizdim. Bu silip yeniden çizme işlemlerinin sonucunda da kitabım, silgi ve kalem izleriyle doldu. (Ho-Chi, 2011, s. 70)

Bu sözlerinden de anlaşılacağı gibi, *Orgel Kontunun Balosu*, Mishima'nın hayatında önemli bir yer tutmuş, sık sık geri dönüp okuduğu bir eser olmuştur.

Tözoku ve Orgel Kontunun Balosu

Radiguet'i böylesine benimseyen Mishima, ilk romanı olan *Tözoku*'yu da Fransız yazarın *Orgel Kontunun Balosu* eserinden ilham alarak yazdığını söylemektedir.

Mishima, ilk romanı *Tözoku*'yu Ocak 1946 yılında yazmaya başladı. İlk dört bölümü, yani romanın yaklaşık üçte ikisini yazdı. Son iki bölümü ise ancak iki yıl sonra, 1948 baharında bitirebildi. Böylesine kısa bir romanın tamamlanmasının iki yıl sürmesinin sebebi, Mishima'nın bu süreç içerisinde çok sevdiği kız kardeşi Mitsuko'yu tifo sebebiyle kaybetmesidir. Bunun yanında 1946'da sevdiği kızın bir başkasıyla evlendiği haberini alması da onu hayal kırıklığına uğratmıştır. (Ho-Chi, 2011, s. 72,73)

Yazar bu dönemi şu sözlerle anlatır:

Savaş 1945'te sona erdi. Ekim 1945'te ise küçük kız kardeşim öldü. Bir süre sonra Tokyo Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenci oldum. Bu roman, o döneme ait kişisel deneyimimden doğdu. Daha önce 180 sayfadan daha uzun bir yazıya sahip olmayan ben, uzun bir roman yazarak insanları şaşırtmayı arzuladım. O dönemde benim için edebiyat tarihinin en büyük eseri Radiguet'nin bir romanıydı. Ben de bu eser ile onunla yarışmaya karar verdim. (Ho-Chi, 2011, s. 73)

Eserler Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar

Orgel Kontunun Balosu, 1920'de geçmektedir. Ana karakterimiz olan François, genç bir öğrencidir. Orgel'ler ise bölgede nüfuzu olan soylu bir ailedir. François, bir sirk eğlencesi sırasında Orgel hanesi ile tanışma şansı yakalar. Burada gördüğü Kontes Orgel'e vurulur. Bunun için Kont Orgel ile arkadaş olur ve sık sık bu haneyi ziyarete gider. Bu ziyaretler

neticesinde Kontes Orgel de François'e ilgi duyduğunu fark eder. Bunu fark etmesi ile hem François'in annesine hem de kendi eşine durumu anlatarak itibarını ve kocasına olan sadakatini korumak ister. Ancak kocası, Kontesin kafasının karıştığını söyleyerek ona kulak asmaz. Kitap bu şekilde sonra erer. (Radiguet, 1989)

Mishima'nın *Tōzoku* romanının kahramanları ise, Kont Fujimura'nın oğlu Akihide ve görkemli Harada ailesinden gelen güzel Yoshiko'dur. İkilinin arkadaşlıkları kısa sürede aşka dönüşür. İnsanlar bu aşkı öğrendiğinde, Akihide'nin ailesi tarafından, ikiliyi evlendirme teklifi edilir. Ancak Yoshiko, saf oğlanı geri çevirir. Akihide, duygularını bastıramaz ve bunu kabullenmek istemez. İlerleyen bölümlerde Akihide, sevdiği kişi tarafından reddedilen başka bir kızla, Kiyoko ile tanışır. Birbirlerine talihsizliklerini ve intihar etme planlarını anlattıklarında yakın arkadaş olurlar. Tüm arkadaşları onları sevgili olarak görür ama onları birleştiren daha çok kardeşlik duygusu ve ölme arzularıdır. Romanın sonuna doğru evlenirler ve daha düğün günlerinde intihar ederek hayatlarına son verirler. (Ho-Chi, 2011, s. 74)

Romanları karşılaştırdığımızda karşımıza çıkan ilk farklılık, ana kadın karakterlerde görülmektedir.

Kontes Mahaut, *Orgel Kontunun Balosu* romanında, sevecen ve sadık olması bakımından model bir eştir. Öte yandan *Tōzoku*'daki Yoshiko ise bunun tam tersi özellikler gösterir. Birçok sevgilisi olması bir yana, Akihide ile evlenmeye rıza da göstermez. Bunun yanında itibarını da hiç düşünmez. (Ho-Chi, 2011, s. 76)

Mishima'nın çoğu eserlerindeki motiflerden biri olan ölüm, bu eserde de görülmektedir. Ayrıca, Radiguet'in de kendi romanına uyguladığı gibi Mishima da bu eserinde psikolojik analiz yöntemini uygulamaya çalışmıştır. Bu yöntem karakterlerinin iç düşüncelerine, duygularına ve zihinsel süreçlerine yoğun bir vurgu yapan bir roman türüdür. Mishima da her şeyi bilen anlatıcı bakış açısıyla, karakterlerin dürtülerini, düşüncelerini ve eylemlerini analiz etmiştir. (Ho-Chi, 2011, s. 75)

Bu analiz yöntemini her iki roman da kullanmıştır. Bunu, okuyucuya sık sık yöneltilen sorular ile görmekteyiz.

Orgel Kontunun Balosu:

“Orgel kontesinin yüreği gibi bir yürekte yeşeren duyguların modası geçmiş midir artık?”
(Radiguet, 1989, s. 9)

Tōzoku:

“Gençliğini aniden teslim etmesi bir ihanet unsuru içermiyor muydu?” (三島, 1948, s. 168)

İki eser arasındaki bir diğer benzerlik, yazıldıkları döneme kayıtsız kalışlarıdır. *Orgel Kontunun Balosu* birinci dünya savaşı döneminde geçmesine karşın, savaş ve savaş toplumu ile ilgili hiçbir bilgiye yer verilmemektedir. Sadece Kontes Mahaut’un eşinin savaşta olduğu belirtilmektedir. Bununla aynı şekilde ikinci dünya savaşı sırasında geçen *Tōzoku* romanı da bulunduğu döneme kayıtsızdır ve kendi hikayesine odaklanmaktadır.

Radiguet'nin romanı, 1920'li yılların başında Fransa'daki aristokrat çevrelerde geçer. Buna benzer şekilde, Mishima'nın *Tōzoku*'daki karakterleri de aristokrat ailelerden gelir. Ancak Mishima'nın romanının yayınlandığı 1950'li yıllarda aristokratların yaşamını anlatan eserler ilgi çekmemekteydi. Mishima'nın bu duruma rağmen böyle bir temayı seçmesi Radiguet'in romanının etkisini yansıtmaktadır. (Keene, 1984, s. 1179)

Sonuç

Mishima Yukio, yaşamı boyunca Japon ve Batı kültürleri arasında ustaca bir denge kurmuştur. Hem geleneksel Japon kültürü hem de Batı kültürü öğelerinden yararlandığı saptanmıştır. Örneğin, geleneksel Japon tiyatrosundan ilham alarak modern Japon tiyatro oyunları kaleme almıştır. Bu eserler, Türkçeye *Altı Çağdaş No Oyunu* adıyla Zeyyat Selimoğlu tarafından çevrilmiştir.

Mishima'nın Batı edebiyatıyla ilişkisi incelendiğinde ise öncelikle Antik Yunan edebiyatından esinlenerek yazdığı eserlerle karşılaşırız. Örneğin, Longus'un "Dafnis ile Hloi" efsanesinden ilham alarak *Dalgaların Sesi* adlı romanını kaleme almıştır. Ayrıca, *Suzaku Hanesinin Çöküşü* adlı oyununun da Euripides'in *Herakles* oyunundan esinlenerek yazıldığı belirlenmiştir.

Mishima'nın çocukluk yıllarından itibaren Oscar Wilde ve Raymond Radiguet gibi Batılı yazarları okuduğu, otobiyografik romanı *Bir Maskenin İtirafı*'ndan örneklendirilerek açıklanmıştır. Araştırmalar, bu Batılı yazarların Mishima'nın erken dönem yazıları üzerinde de belirgin bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle Radiguet'in *Orgel Kontunun Balosu* romanındaki temalar ve üslubun, başta Mishima'nın ilk romanı *Tōzoku*'da olmak üzere Mishima'nın erken dönem eserlerinde izlerini görmek mümkündür.

Kaynakça

Domingues, C., Saussy, H., & Villanueva, D. (2022). *Karşılaştırmalı Edebiyata Giriş Yeni Eğilimler ve Uygulamalar*. (A. Sever, Çev.) Ankara: Doğu Batı Yayınları.

- Flanagan, D. (2014). *Yukio Mishima*. London: Reaktion Books.
- Ho-Chi, B. K. (2011). Mad About Radiguet. Tozoku and Mishima Yukio's Classical Aesthetics. *Analecta Nipponica*, 67-80.
- Inose, N., & Satou, H. (2012). *Persona: A Biography of Yukio Mishima*. California: Stone Bridge Press.
- Keene, D. (1984). *Dawn to the West: Japanese Literature of the Modern Era* (1. b.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Keene, D. (2003). *Five Modern Japanese Novelists*. New York: Columbia University Press.
- Mishima, Y. (1950). On Oscar Wilde. *The Wildean*(43), 49-56.
- Mishima, Y. (1997). *The Way of the Samurai, Yukio Mishima on Hagakure*. New York: Basic Books.
- Mishima, Y. (2003). *三島由紀夫全集* (Cilt 27,28,29). Tokyo: Shinchōsha.
- Mishima, Y. (2010). *Bir Maskenin İtirafları* (6 b.). (S. Zeyyat, Çev.) İstanbul: Can Sanat Yayınları A.Ş.
- Nathan, J. (2000). *Mishima: A Biography*. Da Capo Press.
- Radiguet, R. (1989). *Orgel Kontunun Balosu* (2 b.). (B. Uzma, Çev.) İstanbul: Can Sanat Yayınları A.Ş.
- Rankin, A. (2013, Temmuz). A Wildean Theory of Yukio Mishima. *The Wildean*(43), 38-48.
- Scott-Stokes, H. (1974). *The Life and Death of Yukio Mishima*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- 三島由紀夫. (1948). 盜賊. 東京: 新潮社版.

Extended Abstract

Mishima Yukio, a writer, poet, and actor, has an important place in Japanese literature with his works and life. His works have been adapted to the cinema several times and translated into many languages, including Turkish. In this study, the Western influence on the life and works of the Japanese writer Mishima Yukio will be discussed.

Mishima Yukio's real name is Hiraoka Kimitake. He was born on January 14, 1925, in Tokyo. He was interested in literature since his childhood and spent most of his time reading. However, upon his father's request, after graduating from Gakushuuin Peers High School, he studied law at the University of Tokyo. In his works, Mishima often criticized the structure and culture of the rapidly changing Japanese society and often focused on themes of patriotism, purity, and death. In 1968, he founded the Shield Society, an army of young students sworn to protect the Emperor of Japan. On November 25, 1970, he committed seppuku, a samurai method of suicide, and ended his life at the age of 45.

Mishima was raised by his grandmother Hiraoka Natsuko from an early age. His grandmother was passionate about storytelling and theater. She told Mishima about *kabuki* plays and told stories involving sword fights and *seppuku*. This helped to form Mishima's patriotic personality. In addition, Mishima's mother, Hiraoka Shizue, was also interested in literature. She played a significant role in Mishima's early exposure to poets such as Verlaine and his interest in the fairy tales of the Grimm Brothers. One of the other key figures who significantly contributed to young Mishima's step into literature was Shimizu Fumio, his Japanese teacher at Gakushuuin High School. Shimizu was one of the founders of the literary magazine *Literary Culture*, which began publishing in 1938. It was also on Shimizu's advice that Mishima began writing his first story, "The Forest in Full-Bloom". Later, Shimizu Fumio suggested this story to *Literary Culture* magazine. Thus, Mishima's first work was published when he was only sixteen years old. Another figure who had a significant influence on Mishima's literary career was Kawabata Yasunari, the first Japanese writer to win the Nobel Prize for Literature. In the post-war period, when interest in the journal *Literary Culture* waned, Mishima sought a new teacher to improve himself. Mishima sent his manuscripts to Kawabata. Kawabata liked these stories and suggested the manuscript to *Ningen Magazine*. However, the story "Cigarette" was not well received. Nevertheless, Mishima continued his meetings with Kawabata, who sponsored his literary career, until the end of his life.

Mishima often turned to the classics of both Japan and the West for inspiration or to test his own ideas. He wrote Modern Noh Plays inspired by traditional Japanese dramas. He was also

influenced by Ancient Greek tragedy. For example, in 1948 he wrote a short story called “The Lion”, a paraphrase of Euripides' play *Medea*. For Mishima, the concept of beauty is often associated with the West, especially in Classical Greece. The most prominent example of this is his novel *The Sound of Waves*, inspired by the ancient Greek myth of “Dafnis and Hloi”. Mishima's home can be seen as another reflection of his interest in Western culture. His three-story house, located in a quiet suburb of Tokyo, had a garden that was quite large by Japanese standards and included a giant statue of Apollo surrounded by various mosaics. The house was decorated in Victorian style and had classically themed oil paintings on the walls. Names such as Baudelaire, Huysmans, Wilde, and Nietzsche were frequently mentioned in Mishima's writings. Mishima's article *On Oscar Wilde*, published when he was twenty-five years old, is an indication of his extensive reading and familiarity with Western literature. Mishima directed the play *Salomé* at the Bungakuza Theater in Tokyo in 1960, and when this happened, he said, “I have finally realized my dream of the last twenty-five years.” This is another concrete example of Mishima's admiration for Wilde and his interest in his works. Another Western writer who was influenced by Mishima was the French writer Raymond Radiguet, who passed away at the age of twenty. Radiguet's importance to Mishima can be seen in the numerous articles and interviews Mishima wrote and said about him. Among the books that Mishima kept with him in his youth, Raymond Radiguet's novel *The Ball of the Count Orgel* held a special place. Mishima had read and studied the novel *The Ball of the Count Orgel* countless times since his youth. Each time he read it, he discovered another hidden layer within the novel.

When we compare Mishima's novel *Tōzoku* with Raymond Radiguet's *The Ball of the Count Orgel*, the first difference we encounter is in the main female characters. Countess Mahaut in *The Ball of the Count Orgel* is an exemplary wife with her affection and loyalty. On the other hand, Yoshiko in *Tōzoku* shows exactly the opposite characteristics. Aside from having many lovers, he does not consent to marry Akihide. Besides, he never thinks about his reputation. Death, one of the motifs in most of Mishima's works, is also seen in this work. In addition, Mishima tried to apply the psychological analysis method in this work, just as Radiguet applied it to his own novel. This method is a type of novel that places heavy emphasis on the inner thoughts, feelings, and mental processes of its characters. Mishima also analyzed the characters' impulses, thoughts, and actions from the omniscient narrator's perspective. Mishima Yukio masterfully maintained a balance between Japanese and Western cultures throughout his life. It was found that he benefited from elements of both traditional Japanese culture and Western culture. For example, he wrote modern Japanese theater plays inspired by traditional Japanese

theatre. These works were translated into Turkish by Zeyyat Selimoglu under the name *Altı Çağdaş No Oyunu*. Mishima read Western writers such as Oscar Wilde and Raymond Radiguet since his childhood. Research has revealed that these Western writers also had a significant influence on Mishima's early writings. It is possible to see traces of the themes and style in Radiguet's novel *The Ball of the Count Orgel* in Mishima's early works, especially in Mishima's first novel, *Tōzoku*.